

Jurnalismul este o meserie cu puține satisfacții, la care este greu să renunți, făcută din pasiune, de oameni care nu percep multe din presiuni ca fiind stres. Acestea sunt câteva dintre concluziile dezbaterii "Stresul în media - provocări în viața de jurnalist", care a avut loc marți, la București.

Dezbaterea, la care au participat jurnaliști, psihologi, reprezentanți ai Ministerului Muncii, a fost moderată de Bogdana Bursuc — psiholog și psihoterapeut Mind Institute și Ioana Avădani — director al Centrului pentru Jurnalism Independent.

Cei care au vorbit despre presiunile muncii de jurnalist au fost Dolores Benezić (jurnalism social), George Lăcătuș (jurnalism de investigație), Nichi Saizu (jurnalism de război) și Dan Mireanu (jurnalist — trustul de presă al MAPN).

Amenințări scrise cu litere decupate din ziare, relatări din zone de război sau ore întregi de muncă la birou nu înseamnă o sursă de stres, ci un risc asumat, parte din natura muncii sau adrenalină, potrivit jurnaliștilor care au intervenit în dezbateri.

Ioana Avădani a amintit că, potrivit unui studiu recent, meseriile din media se clasează pe trei locuri dintr-un Top 10 al celor mai nesatisfăcătoare meserii, la nivel internațional. "Eu, când m-am apucat de presă și mă întreba lumea de stres, spuneam 'care stres? fac ce îmi place'", a mărturisit Avădani.

Cu toate acestea, a detaliat ea, piața media din România este tensionată atât din cauza crizei financiare, cât și din cauza diferitelor tipuri de contracte de muncă practicate — unele neasigurând jurnaliștilor o securitate a locului și programului de muncă. Din acest motiv, mulți jurnaliști renunță la domeniul media, pentru un job considerat de ei mai sigur. "Media de vârstă în redacțiile din România este de 26 — 28 de ani. Și asta datorită celor de 50 și ceva de ani din redacție, pentru că majoritatea reporterilor, mai ales în televiziune, au 20 și ceva de ani", a spus directoarea CJI, adăugând că "cei care rămân o fac pentru că au o motivație internă foarte bună".

Dolores Benezić a mărturisit că a renunțat la presă, după 16 ani de carieră în jurnalismul pe

teme sociale, pentru că a simțit că meseria ei nu dă startul niciunei schimbări în societate. "Ce m-a făcut să plec a fost faptul că nu mai puteam. Simțeam că nu mai fac nimic util. (...)

Mi-am dat seama că nu contează ce fac. Țasta a fost declicul meu", a spus ea. Cu toate acestea, Benezic a afirmat că, în munca ei, nu s-a pus niciodată problema stresului. "Atunci când eram în câmpul muncii, pentru mine jurnalismul nu a fost un stres. Jurnalismul rămâne cea mai mare plăcere din viață. Jurnalistul nu are program. Jurnalist ești toată viața", a afirmat ea.

George Lăcătuș, care de 10 ani face jurnalism de investigație, a vorbit, în cadrul dezbaterii, despre ce îl ține în această meserie din care, uneori, nu lipsesc amenințările pe sms, cablurile tăiate de la mașina lui personală sau chiar mesaje de amenințare cu litere tăiate din ziare și lipite pe foaie.

"Din asta trăiesc", a răspuns el, întrebat de ce face jurnalism de investigație. "În momentul în care o să găsesc un subiect tare și nu o să mă excite chestia asta, să îl fac, o să renunț", a spus el, mărturisind că a încercat să facă și alte meserii, dar s-a simțit mereu "ca în concediu" în alt domeniu de activitate.

"Amintirile sunt cel mai dulce mod de a ne da seama ce meserie frumoasă facem", a spus jurnalistul Nichi Saizu care a povestit, în cadrul dezbaterii, despre evenimentul care a fost, pentru el, "cel mai bun moment jurnalistic vorbind și cel mai negru moment, uman vorbind" — relatarea de la locul prăbușirii unui avion, lângă Donețk, în vara anului trecut.

Drumul spre locul accidentului, de la București, a însemnat 20 de ore de condus și mai multe filtre militare. Lângă locul prăbușirii, echipa de jurnaliști a găsit cadavrele victimelor. "A fost pentru prima dată când am văzut aproape 100 de oameni morți unul lângă altul. A fost prima dată când seara am conștientizat că aceștia sunt cei mai mulți oameni văzuți morți de mine într-un singur loc și nu la cinema", a mărturisit Saizu.

Acesta a declarat că, atunci când relatează din zone de conflict, nu simte stresul, ci mai degrabă adrenalina momentului și instinctul de a transmite informațiile cât mai repede. "Știi la ce te expui, dar nu conștientizezi în totalitate. Abia seara îți dai seama cât de aproape a fost glonțul", a spus el.

Și Dan Mireanu, jurnalist în trustul de presă al MAPN, cu o carieră de 11 ani, a declarat că meseria lui nu reprezintă un stres, chiar dacă jurnaliștii MAPN sunt și mai aproape de locul conflictelor decât jurnaliștii civili. El a spus că una dintre cele mai mari satisfacții ale sale este faptul că, în nișa în care activează, nu se pune accent pe rating și, în consecință, pe artificii care atrag vizualizări. "Bucuria mea în meserie e că nu trebuie să fim spectaculoși în reportaje. Facem portrete reale militarilor noștri", a explicat el.

Dincolo de mărturiile jurnaliștilor români, experții specialiști la dezbateri au fost de acord că în România există multiple probleme legate de cuantificare stresului angajatului, cu atât mai mult în domeniul media. De asemenea, stresul nu este considerat boală profesională în legislația autohtonă.

"Noi suntem o țară unică pentru că nu recunoaștem stresul ca fiind cauza unui accident de muncă", a spus Anca Pricop — șef Serviciu Securitate și Sănătate în Muncă în cadrul Ministerului Muncii. Aceasta a adăugat că Ministerul Muncii și Ministerul Sănătății vor încerca să elaboreze o strategie națională care să abordeze legislația muncii din perspectiva confortului la locul de muncă.

O altă problemă în ceea ce privește sănătatea la locul de muncă este faptul că stresul nu poate fi cuantificat. "Pentru stres nu există unitate de măsură. Nu există metru de stres, kilogram de stres... Există o apreciere pentru consecințele stresului", a subliniat Damian Fotache, președinte al Asociației Patronale a Medicilor de Medicina Muncii.

Raluca Iordache, psiholog în cadrul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii "Alexandru Darabont", a dezvăluit câteva dintre rezultatele unei cercetări la nivel european privind stresul în rândul jurnaliștilor. Potrivit acestui studiu, aproximativ 10 la sută din populația jurnaliștilor chestionați au avut episoade legate de epuizarea profesională, față de media de 4 la sută din populația activă generală.

Unii din factorii acuzați de jurnaliști au fost "sarcinile de muncă solicitante, presiunea care provine din mediul intern sau mediul extern, ritmul activității, expunerea la violență și la hărțuire, (lipsa de) fairplay din branșă, discriminarea în redacții de tip autoritar". "Trecând dincolo de toate aceste aspecte spuneau că sunt atașați de profesia lor, supuneau că este o meserie la care este dificil de renunțat", a adăugat Iordache.

Dezbaterea a avut loc în cadrul proiectului european "Managementul stresului pentru locuri de muncă sănătoase" derulat de Punct Focal EU OSHA — România. Managerul acestei organizații, Ioana-Georgiana Nicolescu, a dezvăluit că, potrivit unui studiu realizat recent, în țările Uniunii Europene, jumătate din angajații europeni consideră stresul ca fiind un lucru comun la locul de muncă, iar 4 din 10 angajați spun că factorii de stres sunt insuficient gestionați de angajatori. AGERPRES